



EVROPSKI PARLAMENT

2014 - 2019

Dokument zasedanja

27.4.2015

B8-0390/2015

PREDLOG RESOLUCIJE

k vprašanjema za ustni odgovor B8-0115/2015 in B8-0116/2015

v skladu s členom 128(5) Poslovnika

o uničenih kulturnih znamenitostih po akcijah organizacije ISIS/Daiš
(2015/2649(RSP))

Isabella Adinolfi, Robert Jarosław Iwaszkiewicz
v imenu skupine EFDD

RE\1059405SL.doc

PE555.164v01-00

SL

Združena v raznolikosti

SL

B8-0390/2015

Resolucija Evropskega parlamenta o uničenih kulturnih znamenitostih po akcijah organizacije ISIS/Daiš (2015/2649(RSP))

Evropski parlament,

- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 12. februarja 2015 o humanitarni krizi v Iraku in Siriji, zlasti v zvezi z Islamsko državo¹,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 12. marca 2015 o nedavnih napadih in ugrabitvah, zlasti Asircev, ki jih izvaja ISIS /Daiš na Bližnjem vzhodu²,
- ob upoštevanju skupnega sporočila podpredsednice Komisije/visoke predstavnice Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko in Komisije z naslovom „Elementi regionalne strategije EU za Sirijo in Irak ter proti grožnji Islamske države/Daiša“ z dne 6. februarja 2015,
- ob upoštevanju izjave, sprejete na tretjem srečanju zunanjih ministrov Evropske unije in Lige arabskih držav 10. in 11. junija 2014,
- ob upoštevanju dejstva, da sta podpredsednica Komisije/visoka predstavnica Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko Federica Mogherini, ki je zastopala Evropsko unijo, in generalni sekretar Lige arabskih držav Nabil El Arabi, ki je zastopal slednjo, 19. januarja 2015 podpisala memorandum o soglasju,
- ob upoštevanju izjav podpredsednice Komisije/visoke predstavnice Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko o Iraku in Siriji,
- ob upoštevanju ugotovitev Sveta za zunanje zadeve z dne 16. marca 2015 o regionalni strategiji EU za Sirijo in Irak ter proti grožnji Islamske države/Daiša,
- ob upoštevanju Uredbe Sveta št. 1210/2003 o Iraku in Uredbe Sveta št. 1332/2013 o Siriji,
- ob upoštevanju Okvirnega sklepa Sveta EU 2008/841/PNZ o boju proti organiziranemu kriminalu,
- ob upoštevanju resolucije Sveta iz oktobra 2012 o vzpostavitvi neuradne mreže organov pregona in strokovnjakov, pristojnih na področju predmetov kulturne dediščine (EU CULTNET),
- ob upoštevanju Konvencije Unesca za zaščito kulturne lastnine v primeru oboroženega spopada, sprejete v Haagu leta 1954, ter njenega prvega protokola iz leta 1954 in drugega protokola iz leta 1999,

¹ Sprejeta besedila, P8_TA(2015)0040.

² Sprejeta besedila, P8_TA(2015)0071.

- ob upoštevanju Konvencije Unesca o ukrepih za prepoved in preprečevanje nedovoljenega uvoza in izvoza kulturnih dobrin ter prenosa lastninske pravice na njih, ki je bila sprejeta v Parizu leta 1970,
 - ob upoštevanju Konvencije Unesca o varstvu svetovne kulturne in naravne dediščine, ki je bila sprejeta v Parizu leta 1972,
 - ob upoštevanju Operativnih smernic za izvajanje Konvencije Unesca o varstvu svetovne dediščine iz leta 1972, ki se redno pregledujejo,
 - ob upoštevanju Konvencije Unesca o varovanju nesnovne kulturne dediščine z dne 17. oktobra 2003,
 - ob upoštevanju Konvencije Unesca o zaščiti in spodbujanju raznolikosti kulturnega izražanja, ki je bila sprejeta v Parizu leta 2005,
 - ob upoštevanju Deklaracije OZN o odpravi vseh oblik nestrpnosti in diskriminacije na podlagi vere ali prepričanja iz leta 1981,
 - ob upoštevanju smernic EU za spodbujanje in zaščito svobode veroizpovedi ali prepričanja,
 - ob upoštevanju Deklaracije OZN o pravicah pripadnikov narodnih ali etničnih, verskih ali jezikovnih manjšin z dne 18. decembra 1992,
 - ob upoštevanju resolucij Varnostnega sveta OZN 2161, 2170, 2178 (2014) in 2199 (2015),
 - ob upoštevanju izjave generalnega sekretarja OZN z dne 8. marca 2015 o neprestanem uničevanju kulturnih znamenitosti v Iraku,
 - ob upoštevanju skupne izjave generalne direktorice Unesca in generalnega direktorja Islamske izobraževalne, znanstvene in kulturne organizacije (ISESCO) z dne 7. marca 2015 o uničenju starodavnega mesta Hatra v Iraku v akciji organizacije ISIS/Daiš,
 - ob upoštevanju vprašanj za Svet o uničenih kulturnih znamenitostih po akcijah organizacije ISIS/Daiš (O-000031/2015 – B8-0115/2015 in O-000032/2015 – B8-0116/2015),
 - ob upoštevanju člena 128(5) in člena 123(2) Poslovnika,
- A. ker je od začetka stopnjevanja terorističnih napadov organizacije ISIS/Daiš poleg množičnega kršenja človekovih pravic, velikanskega števila mrtvih, človekoljubne krize in preganjanje manjšin, zdaj tarča načrtnega plenjenja in uničevanja še kulturna dediščina;
- B. ker je organizacija ISIS/Daiš čezmejni pojav, ki neposredno prizadeva več suverenih držav, širše pa ogroža širšo regijo, Evropsko unijo in celotno mednarodno skupnost;
- C. ker je proaktivno delovanje z vsemi sosednjimi državami temelj za to, da se organizaciji

ISIS/Daiš onemogoči širjenje po njihovih ozemljih in se pod okriljem OZN spodbujajo sistemi za usklajen pristop do težav, ki nastajajo zaradi terorističnih organizacij;

- D. ker je organizacija ISIS/Daiš del mednarodne teroristične mreže, ki podpora črpa iz organizacij mednarodnega organiziranega kriminala in sorodnih organizacij v več arabskih, afriških in azijskih državah;
- E. ker so v preteklih mesecih člani organizacije ISIS/Daiš brutalno uničili številne neprecenljive kulturne predmete v muzeju Ninive v Mosulu v Iraku, ki šteje za drugi najpomembnejši iraški muzej;
- F. ker so bili v nedavnih terorističnih napadih organizacije ISIS/Daiš uničene mošeje s posmrtnimi ostanki imama Muhsina, sultana Waijsa, Al Umavija in Al Fatih (Irak), šejk Idris Al Noaimi in še trije civilisti, ki so poskušali zaustaviti operacijo, pa so bili ugrabljeni;
- G. ker so teroristi organizacije ISIS/Daiš v Iraku z zemljo zravnali starodavno asirsko mesto Nimrud;
- H. ker je služba za sirske dediščino 17. februarja 2015 poročala o sistematičnem plenjenju, ki ga tolpe oboroženih kriminalcev iz držav v soseščini Sirije po navodilih organizacije ISIS/Daiš izvajajo na dveh znamenitih arheoloških najdiščih Mari in Dura Europos v srednjem Evfratu;
- I. ker so še pred ekspanzijo organizacije ISIS/Daiš sirske vladne vojaške sile v obsežnem obstreljevanju uničile neprecenljive predmete kulturne dediščine, npr. nekdanje rimsko mesto Apameo (Hama), veličastno grško-rimsko in perzijsko starodavno območje Palmire (Homs), viteški grad, uvrščen med kraje svetovne dediščine, Krak des Chevaliers (Homs), starodavno utrdbo Kalat Al Mudik (Hama), nedavno pa tudi starodavno mesto Alep;
- J. ker je Unesco marca 2012 pozval sirske oblasti, naj „spoštujejo mednarodne konvencije, ki so jih podpisale, zlasti Konvencijo o varstvu kulturnih dobrin v primeru oboroženega spopada iz leta 1954, Konvencijo o ukrepih za prepoved in preprečevanje nedovoljenega uvoza in izvoza kulturnih dobrin ter prenosa lastninske pravice na njih (iz leta 1970) in Konvencijo o varstvu svetovne dediščine iz leta 1972“, s čimer jih je opozoril na njihovo dolžnost do varovanja kulturne dediščine;
- K. ker so 7. marca 2015 uradni viri poročali, da so teroristi organizacije ISIS/Daiš, oboroženi s kladivi in puškami kalašnikov, v starodavnem mestu Hatra v Iraku uničili številne kipe in maske, ki so vpisani na seznam Unescove svetovne dediščine;
- L. ker je Unesco namerno uničevanje kulturne dediščine, ki ga vodi organizacija ISIS/Daiš in je eden od temeljev njene teroristične propagande, opredelilo kot „kulturno čiščenje“, naperjeno v popolno uničenje vseh sledi verskih skupnosti, ki se razlikujejo od njihovega tolmačenja islama, to uničenje pa kombinira namerne napade na fizična, stvarna mesta, posvečena molitvenim obredom, spominu in učenju, ter napade na neotipljive izraze kulture, kot so navade, tradicije in prepričanja;

- M. ker je konec leta 2014 organizacija ISIS/Daiš bombardirala znamenito srednjeveško mesto Tal Afar v Iraku in ker naj bi na ruševinah poleg s fotografijami dokumentirane škode na zidovju utrdbe potekala tudi nezakonita izkopavanja;
- N. ker organizacija ISIS/Daiš tudi na drugih zasedenih območjih vodi nezakonita izkopavanja, predmeti kulturne dediščine, med njimi tudi iz krajev svetovne dediščine, pa nezakonito prehajajo v Evropo, saj organizaciji ISIS/Daiš pomagajo mreže organiziranega kriminala, ki te predmete z namenom pranja tihotapijo na različne evropske trge;
- O. ker sedanji nacionalni in mednarodni mehanizmi niso ustrezno opremljeni ali podprti za namene odkrivanja nedovoljene trgovine s predmeti kulturne dediščine, ki je zdaj po drogah in orožju tretja najpomembnejša oblika nedovoljene trgovine;
- P. ker so bili nekateri primeri uničenja kulturne dediščine pod določenimi okoliščinami označeni za hudodelstva zoper človečnost, in jih lahko, zlasti če so uperjeni zoper pripadnike verskih ali etničnih skupin, enačimo z zločinom preganjanja, kot je določen v členu 7, odstavek (1)(h), statuta Mednarodnega kazenskega sodišča;
- Q. ker so bili kljub temu, da je Svet sprejel dve uredbi, Uredbo št. 1210/2003 o Iraku in Uredbo št. 1332/2013 o Siriji, s katerima je prepovedal uvoz predmetov kulturne dediščine iz teh dveh držav, ukradeni številni predmeti sirske in iraške kulturne dediščine, ki zdaj z nezakonito trgovino prihajajo v Evropo;
- R. ker bi lahko uničenje teh simbolov skupne kulture, zgodovine in tradicije vzdrževalo mržnjo in zamere med vpletenimi stranmi in posledično vodilo do „*damnatio memoriae*“;
- S. ker je bila oktobra 2012 z resolucijo Sveta ustanovljena neformalna mreža organov pregona in strokovnjakov, pristojnih na področju predmetov kulturne dediščine (EU CULTNET), katere glavni cilj je izboljšati izmenjavo informacij, povezanih s preprečevanjem nedovoljene trgovine s predmeti kulturne dediščine, ter identificirati kriminalne združbe, za katere se domneva, da so vpletene v nedovoljeno trgovino, in si izmenjati informacije o njih;
- T. ker je primerna obnova poškodovane kulturne dediščine, poleg nje pa varovanje še nepoškodovane, strateško pomembna in bo igrala osrednjo vlogo pri socialni koheziji, prihodnji obnovi in spravi med prizadetimi skupnostmi;
- U. ker so trajni mir in stabilnost, posledično pa ustrezna zaščita kulturne dediščine na območjih, ki jih nadzoruje ali ogroža organizacija ISIS/Daiš, strogo povezani s popolnim spoštovanjem raznolikosti, zagotovljenim dostopom do izobraževanja za vse in izpolnjenimi osnovnimi družbeno-gospodarskimi pogoji, v popolni skladnosti z mednarodnim pravom s področja človekovih pravic;
- V. ker je EU predlagala, da bo za paket pomoči iz proračuna Unije namenila 1 milijardo EUR, da bi s tem zagotovila trden kolektivni odziv na izvajanje regionalne strategije EU za Sirijo in Irak ter proti grožnji, ki jo predstavlja organizacija ISIS/Daiš;

1. odločno obsoja namerno uničevanje kulturnih, arheoloških in verskih območij in predmetov v Siriji, Iraku in na vseh drugih ozemljih, ki so tarča terorističnih akcij;
2. poudarja, da je namerno uničevanje kulturne dediščine v akcijah organizacije ISIS/Daiš namerno usmerjeno v brisanje skupne zgodovine ozemelj, ki jih nadzoruje ali ogroža ta teroristična organizacija, bolj daljnosežno pa v spodkopavanje miroljubnega sobivanja različnih skupnosti, ki tam sobivajo že na desetletja;
3. opozarja, da nedovoljena trgovina s predmeti kulturne dediščine, pridobljenimi s plenjenjem, predstavlja enega glavnih finančnih virov za ISIS/Daiš in krepi njihovo operativno sposobnost za pripravo in izvedbo terorističnih napadov;
4. poudarja, da taka dejanja uničevanja kulturnih, verskih in zgodovinskih spomenikov in zgradb ter nezakonita trgovina s predmeti kulturne dediščine niso nič novega in niso zgolj vezana na ISIS/Daiš, kot tudi niso omejena na Irak in Sirijo ter da je kulturna dediščina v skladu z Unescom pomemben del kulturne identitete skupnosti, skupin in posameznikov, ter socialne kohezije, tako da ima lahko namerno uničevanje negativne posledice za človekovo dostojanstvo in človekove pravice;
5. opozarja, da sirske oblasti, Svobodna sirska vojska in vse druge skupine, ki so vpletene v konflikt, že od začetka sirske državljanske vojne nosijo neposredno odgovornost za uničevanje kulturnih dobrin, kot o tem priča poročilo Unosata o poškodovanih območjih kulturne dediščine v Siriji, v katerem sta dokumentirana množično uničevanje teh območij in prizadejana škoda na njih;
6. poziva države članice, naj se v celoti ravnajo po resolucijah Varnostnega sveta OZN na to temo, zlasti še tako, da sprejmejo vse ustrezne ukrepe za prepoved čezmejnne trgovine z nezakonito odnesenimi predmeti kulturne dediščine arheološkega, kulturnega, zgodovinskega in verskega pomena, pa hkrati tudi ukrepe za vračanje teh predmetov v države, v katere sodijo;
7. poziva države članice in EU, naj gradijo in krepijo zmogljivosti na območjih, ki jih nadzoruje ali ogroža organizacija ISIS/Daiš, kot to opredeljujejo resolucije Varnostnega sveta OZN, zlasti kar zadeva nadzor na mejah, upravljanje varnosti, odkrivanje orožja in zaznavanje sledi eksplozivov;
8. je prepričan, da lahko nedovoljena trgovina in tihotapljenje predmetov kulturne dediščine konkretno ogrozi učinkovito izvajanja regionalne strategije EU in vseh sorodnih ukrepov, ki so jih sprejeli drugi mednarodni in regionalni partnerji s ciljem čimprejšnje vzpostavitve trajnega miru, stabilnosti in varnosti na vseh območjih, ki jih je zasedla oziroma jih ogroža organizacija ISIS/Daiš;
9. poziva Komisijo in države članice, naj spodbujajo tesnejše regionalno sodelovanje in še naprej krepijo prizadevanja mednarodne skupnosti v boju proti terorističnim dejanjem, naperjenim v namerno uničevanje kulturne dediščine, da bi s tem preprečili širjenje posledic ravnanja organizacije ISIS/Daiš na sosednje države;
10. poziva države članice, naj učinkoviteje uporabljajo posebno Interpolovo bazo podatkov o ukradenih umetninah in naj sodelujejo s posebno Interpolovo enoto za preprečevanje

nedovoljene trgovine s predmeti kulturne dediščine;

11. poziva Evropski svet, naj okrepi posebne enote Europola za podporo preiskavam v teku in izmenjavo obveščevalnih podatkov o nedovoljeni trgovini s predmeti kulturne dediščine, saj njihovo delovanje spada v področje uporabe horizontalnih pobud EU, sprejetih z Okvirnim sklepom 2008/841/PNZ o boju proti organiziranemu kriminalu;
12. spodbuja Komisijo, naj pripravi usklajen pristop do preprečevanja nezakonite trgovine s predmeti kulturne dediščine, pri tem pa tesno sodeluje z Unescom in drugimi mednarodnimi organizacijami, kot so ICOM (Mednarodni muzejski svet), ICBS (Mednarodni odbor modrega ščita sveta ICOM), Mednarodni arhivski svet (ICA) Interpol in WCO (Svetovna carinska organizacija);
13. poziva EU, naj v sodelovanju z Unescom in Mednarodnim kazenskim sodiščem sprejme ukrepe, potrebne za razširitev kategorije mednarodnega prava hudodelstev zoper človečnost, tako da bo to hudodelstvo zajemalo tudi dejanja namernega obsežnega uničenja kulturne dediščine človeštva;
14. prosi, naj EU še naprej dokumentira vojna hudodelstva in hudodelstva zoper človečnost, vključno z namernim uničevanjem kulturne dediščine, v podporo možni prihodnji kazenski odgovornosti;
15. spodbuja pošteno kazensko preiskavo in pravosodno sodelovanje pri odkrivanju vseh skupin, odgovornih za nedovoljeno trgovino s predmeti kulturne dediščine in za poškodovanje ali uničenje kulturne dediščine človeštva v Siriji, Iraku in širšem Bližnjem vzhodu ter v predelih severne Afrike;
16. poziva EU, države članice in celotno mednarodno skupnost, vključno z regionalnimi partnerji na Bližnjem vzhodu, naj uskladijo in določijo najprimernejše strategije za boljšo zaščito najbolj ogroženih kulturnih dobrin;
17. poudarja nujno potrebo po okrepljenih pobudah za onemogočenje kanalov za oskrbo z orožjem, odkrivanje in zaustavitev vseh virov financiranja ter preprečevanje kaznive uporabe spletne propagande v podporo terorističnim organizacijam, vključno z organizacijo ISIS/Daiš;
18. poudarja pomen celovitega spoštovanja mednarodnega prava, človekovih pravic in načel pravne države pri stabilizaciji razmer na prizadetih območjih oz. območjih, ki jih ogroža organizacija ISIS/Daiš; meni, da uporaba sile ni rešitev za odpravo teroristične grožnje;
19. trdno je prepričan, da v vseh evropskih in mednarodnih strategijah za vzpostavitev trajnega miru in stabilnosti na prizadetih območjih igrajo osrednjo vlogo vključujoče politične rešitve, osredotočene na lokalne skupnosti in v odpravljanje revščine in socialnih neenakosti, dostop do izobraževanja za vse ter spodbujanje vzajemnega razumevanja, a hkrati v ohranjanje raznolikega etničnega, verskega in veroizpovednega značaja prizadetih družb;
20. poziva EU, naj v paketu pomoči v vrednosti 1 milijarde EUR za Sirijo in Irak zaščiti

svoje finančne interese, sprejme vse nujne ukrepe za odpravo vseh oblik goljufije, nepravilnosti ali korupcije, zlasti v obliki predhodnih in naknadnih preverjanj narave in skladnosti izdatkov ter ustrezne dokumentacije in podatkov;

21. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Svetu, Komisiji, podpredsednici Komisije/visoki predstavnici Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko, posebnemu predstavniku EU za človekove pravice, generalnemu sekretarju OZN, generalni skupščini OZN, generalni direktorici Unesca, vladam in parlamentom držav članic, Sirski nacionalni koaliciji ter vladi in parlamentu Iraka.